

OTVORENO PISMO ZELENE MREŽE PGŽ STANOVNICIMA PGŽ

Povodom Svjetskog dana okoliša, 5. lipnja 2026.

Primorsko-goranska Županija ima jednu od najvrjednijih prirodnih pozicija u Europi: more, šume i planine u neposrednom suživotu s urbanim prostorom. To nisu apstraktne vrijednosti, nego konkretni resursi o kojima ovise naša kvaliteta života, zdravlje i budućnost ove Županije.

Pitanje je jednostavno: hoćemo li ih očuvati ili postupno zamijeniti infrastrukturom koja nam dugoročno ne donosi korist?

Zelena mreža Primorsko-goranske Županije smatra da je vrijeme za jasne prioritete i **zalažemo se za sljedeće:**

1. Zaustavljanje širenja fosilne infrastrukture na Kvarneru

Novi plinovodi, povećanje LNG kapaciteta i intenziviranje broskog prometa dodatno vežu regiju uz energetska paradigmu koja ima ograničen rok trajanja te predstavlja rizik za okoliš.

Takva ulaganja dugoročno degradiraju prostor, a lokalnom stanovništvu ugrožavaju opstanak te ne donose stvarnu korist. Razvoj treba usmjeriti prema rješenjima koja čuvaju more, prostor i zdravlje ljudi. U svijetu bez fosilnih goriva koji dolazi, naša je odgovornost osigurati da djeci ostavimo zdrav okoliš i održive temelje za kvalitetan život.

2. Transparentnu i javnu raspravu o strateškim projektima

Veliki energetska i infrastrukturni projekti imaju snažan utjecaj na prostor i okoliš, a visoka potrošnja energije i zahvati u prostoru ugrožavaju zelenu infrastrukturu - bioraznolikost, šume, more i zelene površine - koja je temelj kvalitete života u našoj regiji.

Opravdanost velikih prometnih zahvata u osjetljivim područjima mora se ozbiljno preispitati. Planirana dionica Križišće – Žuta Lokva zahvaća rijetko naseljen, ali prirodno vrijedan prostor koji bi u budućnosti mogao biti ključan za lokalnu proizvodnju hrane, osobito u regiji s vrlo ograničenim poljoprivrednim resursima.

Građani imaju pravo znati:

- tko donosi odluke
- koje su stvarne koristi za lokalnu zajednicu
- koji su dugoročni troškovi i rizici.

Bez otvorene rasprave, takve odluke ne mogu imati društveni legitimitet.

3. Razvoj lokalne i građanske energije

Već preko 40 000 kućanstava u RH proizvodi vlastitu energiju iz sunca, a što ih je više i u PGŽ, to je naša Županija sigurnija i neovisnija.

To je smjer koji treba sustavno razvijati:

- decentralizirana proizvodnja
- veća energetska samostalnost građana
- smanjenje ovisnosti o velikim sustavima.

4. Jačanje lokalne proizvodnje hrane

Uvozimo većinu hrane, dok betonizacijom trajno gubimo potencijalne poljoprivredne površine. PGŽ proizvodi manje od 1% hrane koju konzumiramo, zbog čega sigurnost opskrbe hranom u nestabilnim globalnim uvjetima postaje strateško pitanje.

Potrebno je:

- poticati lokalne proizvođače, posebno u uzgoju voća, povrća i žitarica
- čuvati poljoprivredno zemljište
- razvijati održive modele proizvodnje hrane.

5. Obrazovanje za stvarne izazove budućnosti

Djeca koja danas odrastaju živjet će u drugačijim uvjetima nego mi danas i suočavati se s posljedicama klimatskih promjena (nedostatak hrane, ekstremne vremenske prilike - toplinske valove, vrućine/suše, bujične poplave, dizanje razine mora).

Obrazovanje (formalno i neformalno) ima ključnu ulogu u pripremi djece za:

- klimatske promjene
- odgovorno korištenje resursa
- lokalnu održivost i suradnju.

6. Održivi turizam

Turizam u PGŽ-u snažno je razvijen, ali u pojedinim područjima dolazi do preopterećenja prostora, infrastrukture i prirodnih resursa. Bez jasnog upravljanja i zaštite prostora, postoji rizik gubitka kvalitete života lokalnog stanovništva i dugoročne atraktivnosti destinacije, a time i zarade od koje mnogi žive.

Potrebno je:

- razvijati turizam u skladu s kapacitetima prostora i infrastrukture
- očuvati more, obalu i prirodne resurse kao temelj turističke ponude
- poticati modele održivog i cjelogodišnjeg turizma koji donosi korist lokalnoj zajednici.

Održivi modeli već postoje i razvijaju se u našoj zajednici, ali bez jasne i dosljedne podrške javnih politika teško mogu napredovati, osobito ako su izloženi dodatnim preprekama.

Ako želite kvalitetniji život za sebe, svoju djecu i unuke, uključite se u razgovor o budućnosti Županije. Obratite se vijećnicima, gradonačelnicima, načelnicima, županu i saborskim zastupnicima.

Pasivnost nas skupo košta. Ako samo promatramo, dopuštamo da se naši prioriteti i javni novac kroje bez nas. Kada se šteta učini, kasno je za žaljenje, zato moramo reagirati odmah. Pratite planove, zahtijevajte jasna objašnjenja o planiranim investicijama i razvojnim prioritetima i ne šutite. Naš glas mora biti pravodoban, jasan i uporan.

Pridružite se radu Zelene mreže PGŽ-a, zajedno možemo više!

[Zelena mreža Primorsko-goranske županije](#) je neformalna zajednica građana, organizacija i lokalnih inicijativa na području Primorsko-goranske županije osnovana 2023. godine, koja provodi i podržava aktivnosti koje grade otpornije, solidarnije i ekološki održivije društvo kroz relevantne edukacije, akcije i zagovaračke aktivnosti.